

რედაქცია

კალაგინის პრინციპული. ა. გ. მუხომბის ხელმძღვანელობით.

ხელის-მოწერა

ქვემოთ მოწერილნი, რომლებსაც „რედაქცია“ დაუბრუნებდა, მათ უნდა შეეწყოს „რედაქცია“ ანუ „საქმის განმარტება“.

„დროება“-ს მკითხველნი

წელიწადში 6 თვის ვადისათვის

დროება და „რედაქცია“ ერთად 14 მან. . . 8 მ. . . 5 მ. . . 3 მ. . . 2 მ. . . 1 მ. . . 9 მან. . . 5 მ. . . 3 მ. . . 2 მ. . . 1 მ.

დროება

ბაგდადის ყოველ-დღე ორჯერად გარდა

შანი განსახლება

დღეს ახალი დასახლება 1 კმ. დაშორებულია ქალაქის ცენტრს. აქ განთავსდებიან მთელი რაიონის მოსახლეობისათვის. აქ განთავსდებიან მთელი რაიონის მოსახლეობისათვის. აქ განთავსდებიან მთელი რაიონის მოსახლეობისათვის.

სასაფლაო თეატრში

მართული დრამატული დასის არტისტებისაგან წარმოდგენილი იქნება:

I ზირველად

მეფე და პოეტი

II ცელქები

III ზირველად

სახალწლო

მოხილვა 3 სურათად თხზ. ი. მე—სი დასასრულ ცოცხალი სურათი და ლეკური ბეთები ისყიდება თეატრის კასსაში. დასაწყისი 7 1/2 საათზე

ტელეგრაფი

გუთარის გორაკებზე (ტისკანს.) შთაინი, 27 დეკემბერს. აქაურ საზოგადოების ხაზის მთავარი მუხომბის ხელმძღვანელობით. დასაწყისი 7 1/2 საათზე

პატრულის მთავარი

პატრულის მთავარი, 23 დეკემბერს. „მმართველობის მთავარი“ დასაწყისი 7 1/2 საათზე

რობისა ფელტონი, 29 დეკემბერი

ფოტოტური ანგარი

ბედნიერი დღეები. — საყურადღებო წერილი ერთი სასწავლებლის შეიქმნის. — აქაგი თეატრის მართავს. — „დრამატული წყ“ და ცრუ სასწავლებელი. — სათეატრო ანგარიშები, მთი მიღება რუსთაგან და გასტუმრება იმერეთისკენ. ედნიერ დღეების მოახლოებამ ჩვენს დამრეზულს საზოგადოებრივ ცხოვრებას ჩვეულებრივად დატყუოდა. თითქმის მდორე წყალში აწაწინა ჩვენი ჩინური დასი... ორივე შემთხვევაში ხანგრძლივი და ნაყოფიერი იქნება—რა... უკმა

აფინიანური შენეზა, რომ ტყუილად, ვითარცა მთვრალს ქსუდეს ზოლიანის სამინისტროს დაწესება.

აქაურს გასეთებში იწესებინა: სამხრეთ რუსეთში სდგება საზოგადოება, რომლის განსწავლა არის, რომ შეიძინოს და აწარმოოს ქუთაისის გუბერნიის ქვანახშირი მადნები.

პატრულის, 27 დეკემბერს. მთავარ-სამმართველს დაწესებულების დირექტორი პესნოვსკი მოწვევით შეტყობინებდა კავკასიის გამგეობაში შესასაღებ ცხდელუბათა შესახებ მოსადაზნაუბრებად.

ნოვგოდლის ერობამ დასწავილა, რომ ექსპერტების (მტანე ზირების) ამოწმება მხალხად იმსჯელ იყოს დამოკიდებული.

ახალი სწავლება

„ათხად გარე მუხომბი, ათი ათხად ზრდობა, თუ კიტი თითონ; ვანტი, ცუდი გვარისუბა.“ რუსთაგან.

ჩვენი შეიღების აწმყო და გზავალი დედ-მამაზე და სასწავლებლებზე არის დამოკიდებული. რა ვას ესენი იმათ უჩვენებენ—იმ კვალს იქმნება დამყარებული ჩვენი მოზადის ზნეობა და ცოდნა. ამ ვითარებით სკოლას და ოჯახს უნდა ჰქონდეთ ურთიერთაშორის მტკიცე კავშირი, ერთი ერთმანეთს შეელოდნ და უხსნიდენ ყრმაწვილებს იმ ცოდნას და ზნეობას, რომელთაც მოითხოვს ახლანდელი პედაგოგის სწავლა.

შვილების აღზრდა და განათლება დიდი ტვირთია და მოვალეობა. შეე-

ადამიანები უკმა დღეებში უფრო გართობენ თავს, საბედნიერ-დღეებოთ და მზადებულის ქორებით ურთიერთს შეაქცევენ, მტერს ან მომდურავს სამარეს გაუთხრიან და მეგობარს კი ოკრო-ვერცხლის მადანს თუ არა, ქვაგუნდისას მაინც გამოუჩინენ...

მსეთია აქაური უმრავლესობა. ბათავდება უკმაგები და ჩივილის მათი ნალაყბები. დაწინაურებულს უმცირესობაზე შემდეგ მოგიტხრობთ და ესლა კი თქვენი გულის-ყური ერთი სასწავლებლის მოწაფის საყურადღებო წერილს უნდა მივაქციო. აი მთელი ეს წერილი:

„საყვარელო დედა, პირველად თქვენს მშვიდობას ღმერთსა ვსთხოვ, და ვიცი ჩემს ამბავს იკითხავ—მე კარგად ვარ ჯანი, ლანდელზე უფრო ბევრი უნდა

ლა ოსტატი და დედ-მამა ვერ ასრულებენ სინდისიან და თავის მოვალეობას, თუ ისინი არ არიან დაახლოვებულნი პედაგოგის კანონებსა და იმის მოთხოვნილებასთან.

ამ სკოლის და ოჯახობის მაღალს მნიშვნელობაზე არის დამოკიდებული კაცის სწავლა და განათლება. სკოლის კედლები-კი, რომელშიაც ტრიალებენ ჩვენი ახალი მოზარდნი, მომავალი მოქალაქენი საზოგადოებისა და ნუგეში მამულისა, უნდა იყენენ სიწმინდითსავეტაქნი, როგორც ტაძარი ღვთისა; მათი შემამავალი წინამძღომელი, ფარველნი და მოსამსახურენი, სასტი კეთილ გრძობით და სინდისით უმანკონი.

შს ღირსებანი საჭირონი არიან, რადგანაც ჩვენი ბუნება ყრმაწვილი-სა მალე ითვისებს ყველა ნახულ ბოროტებას და სიკეთეს ამ ნახულით ის დღითი-დღე ან შედის სიკარგეში, ან ისე უფუჭდება ეობა, რომ შემდეგში ხდება საზიზღრად.

სკოლის მოთავი და იმის თანამშრომლების ცოდ-განათლებლებზე და სიპატიოსნებზე არის დამოკიდებული კარგი სახელი სასწავლებლისა და იმის მიმართულება. თუ სასწავლებელს არ უყვარს თავის საქმე, მაშინ იმისი ცოდნა-განათლება და შრომა ისე ამაო იქმნება ქვეყნისთვის, როგორც ჩინოვნიც ქალაქის ჯღაბა.

ამისთვის ამორჩევა სკოლის მოიავისი, სასწავლებლებისა და მოსახურისა უნდა იყოს დიდი შერჩევით და სიფრთხილით. მსენ არიან ბრჯნი სკოლისა. ამათი კეთილ მიქმედებით მოიპოვება ნაღობი იმ

მაგამ ისე კი გაჯახირებული ვალავარ. ჩემი საქმე ამ ბოლო დროს სულ უკუღმა მიდის, რადგანაც დიდი ხანი უკმეფან ფულები არ მომსვლია. რად ამიგვიანეთ, ჩემო დედა, გავმოგზანა, ხომ ყოველთვის გვუბნობით და გწერთ, რომ ლათინურს და ბერძნულს სინდისს ფულები ადვილებს ვთქვი. მართალია, მე და შენ გვეგონა რომ რა-კი №-თან დავდებოდი და წელიწადში 500-600 მანეთს მიეცმდით, საქმე გაიჩინებოდა, მაგრამ ჩვენი წამბადენი ბევრი გამოჩნდნენ, სე, რომ, თუ კიდევ რავე არ დავამატე იმ ფულს, შეიძლება წრეულს დაჩჩე. მიტომ უფრო შეიძლება ეს, რომ ჩემი რეპეტიტორი კლასის დამრიგებლობას თავის დანებებას უპირებს და მაშინ სხვებს ეხლანდელზე უფრო ბევრი უნდა

სასწავლებლისა, რომელშიაც იზრდებიან და სწავლობენ ჩვენი შვილები.

შველია წესიერად დაარსებულს სასწავლებლებში ორი რიგია მიღებული: ერთი რიგი სწავლისა, მეორე-კი აღზრდისა. მრთსა და მეორესა ჰყავს მიჩენილი თავისი პატრონი—მასწავლებელი და გამზრდელი. ამ პირებზე არის დამოკიდებული, როგორცა ვსთქვით, ჩვენი შვილები აწმყო და მომავალი.

საუბედუროდ, ამ პირველ თვისებათ ჩვენ სასწავლებლებში ხშირად ეკლიანი გზა აქვს. რადგანაც მასწავლებელთ კანონით ჯამაგირი მცირე აქვს და იმათი ცოდნა-განათლება დაბორკილებულია სხვა-და-სხვა წესებით, ამისათვის ჩვენ სასწავლებლებს შეხედება ხოლმე ისეთი მასწავლებელი და ყრმაწვილების გამზრდელი, რომელიც თავისი გარეგნობით აუბედურებენ ჩვენ შვილებს.

სწავლასა და აღზრდას თავისი სამძღვარი აქვს; ესენი კაცის განათლებაში ძმები არიან, ხელ გადაბმული მისდევნენ ერთმანეთს. ერთი კაცი ვერ კაცობს, თუ იმას აღზრდა, კეთილი ზნეობა არა აქვს. ცოდნა კაცს უხსნის საგნების დამოკიდებულებას ერთმანეთთან და უნათებს იმას სიცოცხლის გზას; აღზრდა კი ავსებს კაცის გულს ყოველი კეთილ შობილი და პატიოსანი გრძობით, ანიჭებს ნებას კაცისას, ძალას და ღონეს შეუპოვრად მსვლელობისათვის კეთილის და სიმართლის გზაზე, ერთის სიტყვით უკეთილშობილებს და უმტკიცებს იმას ხასიათს.

შველია განათლებულ სახელმწიფოებში სკოლა ცდილობს განავითაროს გონება ყრმაწვილის, გული კაცთ მო-

„უჩიშმოს... ასე რომ არ ჰქნას, ამდენი კაცი ხომ ყველანი დავრჩებით (ცოდნის იმედი მაინც-და-მაინც არ გვაქვს) და მაშინ ვაი იმის დღეს—უწყალოდ დიუბრეგავთ გვერდებს, როგორც სხვა მისს ამხანაგებისთვის გვიქნია ხოლმე... ასე, დედა, შენ გენაცვალე; მაგის გვერდები არ გებრალება, მაგრამ მე შემიბრალებ და ფულები გამომიგზანე.

„საწყალო პ—ნერების საქმე ძალიან გლახათაა. შენ რომ შემოგეთვალა—მანოს ჰკითხე, ხომ არაფერი ეცივრებაო, ასე შემოგითვალა, „მეტივრება კი არა შიშობილით ვკვდებიო. პურს იმისთანას გვაქმევენ, რომ, ჩვენს ლაზარკას იმისთანამისცე, მეორე დღესვე გაგეცევა და სულ იყვირებს „ვაი დედაო მუყელიო!“

ყვარეობის გზაზე დაუყენოს და შეათვისოს წმინდა, უმანკო ხასიათი. ამ მალალ მიზანს ვეროპიული სკოლა ეწევა. ამისთვის იმათ სასწავლებლებიდან შავირდები გამოდიან აღზრდილი და მკოდნენი.

ჩვენ შიაც სკოლას ესრეთი დანიშნულება აქვს, ამავე მიზანს მისდევს; მაგრამ, სამწუხაროდ, მხოლოდ მისდევს, — მოწვევით კი ვერ მისწევია.

ჩვენ ამ შემთხვევაში სწავლა-ცოდნაზედ არ დავიწყებთ საუბარსა, მართა გამოვავაშკარებთ საყოველთაოდ თუ რა მდგომარეობაში არის ოფილისის ქალების გიმნაზიის ყმაწვილების აღზრდა.

როგორც შევიტყუეთ, აღზრდა ყრმაწვილებისა ამ სასწავლებელში ღვთის ანაბარაზედ არის მიზნობრივი, აღმზრდვლები, როგორცა სჩანს, გულ გრილად ეკიდებიან თავიანთ მოვალეობას და ჩვენ შეილებს ზნეობა უფუჭდებათ.

ჩვენ დავგარწმუნეს, რომ ამ სასწავლებელში ჩვენი შეილების ზნეობა დიდ განსაცდელშია. ზემნაზიში ვაგრცვლებულია ყმაწვილებს შორის ქურდობა. მართი ერთმანეთს თურმე ჰპარავენ კარანდაშებს, გრიფილებს, წიგნებს, ქოლგებს, პალტოებს, მუთებს, შლაპებს არ არჩენენ ყვაილებს, კალოშებიც ქრება და სხვ.

ამისთანა სხი დასკვიდრეულია სახალხო ტაძარში! ნუ თუ ამისთანა ზნეობის დაცემა გამგეობას დღევანდლამდინ ვერ გაუგია?! ეს დასაჯერი არ არის. ნუ თუ ყმაწვილების ღრიალი, ტირილი, დაკარგულ ნივთების აქა-იქ ძებნა და აღიარებითი კარრიდორში ვერც ერთხელ ვერ ნახეს და ვერ შეიტყეს გამზრდელებმა და კლასის დამებმა? ნუ თუ იმათ დავიწყებული აქვს, რომ ეს ზნეობის სწეულება სკოლებიდან გადადის ოჯახობაში, იქ ედება სხვა შეილებს და ოჯახის ღირსება დღით-დღე ირყევა? ამისთანა გარეგნობა და გულ გრილობა გამზრდელებისა დიდი ცო-

ლობთა და როცა შეეჩივლებთ, გვეუბნებიან—მაგ მატლები თვით ბრინჯისგან წარმოსდგენენო, მაშასადამე გაცოცხლებული ბრინჯები არიანო და უფრო შესარგებია ვიდრე მკვდრები—უმატლო ბრინჯიო. ჩვენ ამ უკანასკნელ მკვდრებს ვარჩევთ პირველ ცოცხლებს, მაგრამ კაცი არ გვიბრალეებსო!

ჩაის ეხლა ჭიქის სტაქნების მაგიერ თუნუქის სტაქნებით ვვასმევინ. ისედაც რა შეილი ჩაი იყო და ეხლა სულ ველარ დაგვიღვეია რადგანც ის მუდრევი (თუნ. სტაქ.) ხურდება და ტუჩებს გვეწვავს, სანამ ჩაი არ გაცივდება.

ამას ყველაფერს თავი დავანებოთო, ბიცოლა, გწერს მანო, და ამ №-მა რომ თავის ინდოურების მწყემსობად გაგჩხადა, ეს რა უბედურებაა წინი ირთი

ღვა წინაშე კაცობრიობის ღირსები-სა!!.

ხორეშან გვედწითელის.

28 დეკემბერს.

ახალი ამბავი.

ჩვენ შიაც დაიწყო! ღღევანდელს ნომერში წაიკითხავთ მეთაისი დამ მილებულს ტელეგრაფებს, რომელიც გეცნობებს, რომ იქაურს გუბერნიის ხაზინაში ოც-და-ათი ათასი მანეთი შეუქამიათ.

ჩვენი კორესპონდენტი ამაზე მეტს ჯერ-ჯერობით არას იწერება; დაწერილს ამბებს გამოძიებისაგან უნდა მოველოდეთ.

სახაზინო ფულები შექმა ჩვენ ში პირველი მაგალითი არ არის; მაგრამ ასე მსწრაფლად რომ აღმოჩენილიყოს და ხაზინის ამდენი ფული ერთად შექმულიყოს, — ეს კი პირველი მაგალითია.

ქალაქის ჩივიის უკანასკნელს სხობაზე ბეგრი და გაცხრებული ლაპარაკი ატყდა იმ წესს გამო, რომლითაც ჩვენი პოლიცე აგროვებს ცნობებს ახლად-დასაარბებელ „პდრესის სტოლისათვის“. რაც დავთრები და ფერად-ფერადი ფრცხლები მოუგონიათო, სახლის-პერონებს ურიგებენ, ზოგს სამ-ოთხ ან ზოგს რვა ცხრა მანეთს ახდევინებენო, ვინც არ აიღებს, აშინებენ რომ პროტოკოლს შეგდგენთო რ სხვ. და სხვ. მომეტებული ნაწილი ხმოსანებისა ამტკიცებდა, რომ ს არის ახალი გადასახადი და პოლიციას არა ჰქონდა უფლება, ქალაქს ოფით-მმართველობის დაუკითხავად, დედვად ეს გადასახადი მცხოვრებლებზე; ამის გამო თხოულობდნენ. ქალაქის თავმა იშუამდგომლო უმაღლესის მთავრობის წინაშე, რომ ეს განკარგულება დროებით შეაეროს.

ბრებთ თითქმის ერთ-ხმად მიიღო ეს გარდაწყვეტილება.

ამავე სხობაზე იყო სჯა ქალაქის სახლი თაობაზედ. მამგეობის წინადადებით, ეს სახლი, შუა ნაწილს

ინდოური ეზოდამ გასულიყო და მიიხრა, წადი დაიჭირეო. ამ დროს გაცვეთილის დარეკეს, მე ველარ წავიდი. მორე დღეს დილით გავიხდე და ჩაის აღარ მასმევინ. მიზეზი აღარ მიკითხავს აღმზრდელისათვის—მიხედი, რომ ინდოურის ანუ, უკეთ ვსთქვა ქალბატონის წყალობა იყოო...
„ასე, დედა-ჩემო, ეს არის ჩვენი ამბავი. იმედი მაქვს, სანამ დაგვიტხოვენ, ფულებს მანამდი მოაწოდებ.“
შენი დის-წული
ისონ მკვიძი.

ქუთაისი, 15 დეკემბ.

P. S. გაგვი იქნება თუ ფულებთან, ტკბილის-გვერდსა და გამომგზავნი. მანათლავა, ფული უკვერდაც ტკბილავა, მანათლავა შიგ რომ გამოეხვევა და ისე მიერთმევა ბ-ნ კოჭლამეს, მაშინ უფრო დაფაცურდება.
ი. მ.

გარდა, საცა კალანჩაა, სულ უნდა დაინგრეს და სამ-სართულიანი შენობა უნდა აიგოს ასე, რომ აქ მოთავსდეს: ქალაქის თვითმმართველობა, ბირჟა, პოლიციმისტრის სადგომი და კანცელარია, ქალაქის ბანკი და ქვემო სართულში კი უნდა იქნეს—მაღაზიები. ქალაქის არხიტექტორის ბ. მ. ზეროვის ანგარიშით, ამისათვის საჭირო იქნება თორმეტი ათასი თუმანი, რომელიც ქალაქს შეუძლიან დახარჯოს იმ ფულიდამ (750,000), რომ ლსაც ის სესხად იღებსო.

ბრებამ ხმის უმეტესობით მიიღო ეს წინადადება.

მაგკასიის მთავარ-სამმართველოს გარდაუწყვეტად, რომ საქალგობა ინსტიტუტის ფულების შექმისათვის, სხვათა შორის, აღრინდელი ხაზინადარიც და აღრინდელი კომერციულ ბანკის დირექტორი და კლუბის სტარშინა ბ. ბაპაროვიც მიეცეს სამართალში.

ჩვენ მიიღეთ გაზეთში დასაბეჭდად შემდეგი წერილი ბ. ა. შ—საგან.

„შობის მეორე დღეს მე მივიღო დი ალექსანდრეს ბაღზედ პუკაში და ენახე შემდეგი სურათი:

„მართი კაცი ხურჯინ აკიდებული მიიღოდა პუკისკენეე ამავე ბაღში. ბორბლოვოიმ № 66 სტაცა ხელი და სწყალი დატვირთული კაცი გააბრუნა უკან უბატოურის სიტყვებით და გამოუცხადა, რომ შენ შენის ხურჯინითა ბაღს ვასერი და ამიტომ შენ აქ არ გაგვეღებო!

„როდესაც მე ვუთხარ, რომ არ შეუძლიან იმას, აქ დაუშალოს ვისმე გეგლა და დავემუქრე პოლიციმისტრს ვეტყვი, მაშინ მიხეენა თავისი ნომერი ქუდზედ და მიიხრა:—ჰკითხეთ და ვაიგებთ, რომ ეს ბრძანება თვითონ იმისგანა გეაქვს, რომ ამ გვარი ხალხი გზათაც არ გავატაროთ ბაღშიო.

ნეტა თუ მართალია ეს სიტყვები გოროდოვოისა?“

ღღეს შობის...ღღვა. იასონიც და მანოც თავ-თავიანთს დედა-ბიცოლასთან არიან და უთუოდ საქმეს სურვილისამებრ გაირიგებენ, რომ ერთი „კოცხალ ბრინჯს“, „ინდოურის ღვეწას“ და „ქალბატონის“ ბრძანებას გადარჩეს, და მეორე—უფულობის წყალობით კლასში დარჩენას...
„მრავალ არიან, უფალო, საკვირველებანი შენნი!“

მეთაისის ისევ დაუბრუნდა მისი აკაკი. ხანგრძლივი იქნება თუ არა გამოჩენილი პოეტის აქ ყოფნა—ამაზედ ნამდვილს ვერას მოგახსენებთ, მაგრამ საშეილის—შეილო საქმეს—თუცტს რომ სახუმროდ არ მოჰკიდა ხელი და კიდევ მკვიდრს ნიადაგზე დააყენებს მას, ამას ყველა ჰხედავს და ყველა შეჰხარის „ბაგრატ ღიდის“ ავ-

სიამოვნებით შეგვეტყუა „ქვემო-მცხეთელებს ვაცნობდნენ“ ჩემს მწიგნობარს ახლგაზრდანიჭიერი რომანისტი, „გულ-გუჯას“ ავტორი, ბ-ნი ბ. მოხუბაროძე, (სვედონიმი ალ. მ. შაზბეგისა) და გვიბრდა მომავლის წლისათვის ახალს რომანს, რომელსაც სახელად ერქმევა „მამის-მკვლელი“.

ბაზ. „პარიადოკის“ № 250-ში დაბეჭდილია შემდეგი შენიშვნა ოფილისადამ მიღებული:

„მთავარ მმართველის სასახლეში ფანჯრებს რეცხენ, ახალ მთავარ-მმართველს მოელოან; სასამართლო ადვოკატებში დიდი ფუსფუსია, საქმეები წესში მოჰყავთ; რევიზიას მოელოან. სასწავლებლებში სალიტერატურო დილის რეპეტიციებია. შველაფერი კეთილ-განწყობილი, ყველა თავის რიგზე და წესზე იქნება. თავად-აზნაურობა ნახსენებ ფულით სადილს გამართავს, ქალაქის გამგეობა აგრეთვე გამართავს სადილს ქალაქის ფულით. ღარიბ-ღატაკთ პოლიცია, რასაკვირველია, ქუჩაზე არ გამოუშვებს, რომ საზოგადო ნეტარება არ მოწამლონ. ბოლოს, უეჭველია, მოისპობა ნათესავებისა და აცნობების დანიშნა გამოსაჩენ და გამოსარჩენ თანამდებობაზედ.“

ღღეს, 29-ს, საღამოს ექვს საათზე, ქალაქის სახელონო სასწავლებელში, მასწავლებელთ თაოსნობით, დანიშნულია შავირდებისათვის „იოლკა“, რომელზედაც შავირდთა მშობლები და ზოგიერთი გარეშე საპატიო პირებიც არიან მოპატავებულინი.

ამ დღეებში გამოვიდა ამ წლის უკანასკნელი (დეკემბრის) წიგნი აგვირისის, რომლის შინაარსი არის შემდეგი:

„იუკრაის“ რედაქციისაგან, — მეიჩიმა ანუ ბოსნიელები (დასასრული), — წინამძღვრიანთ-კარის სამეურნეო სკოლის პროგრამის შესახებ განმარტებითი წერილი, — მან დეკსი ი. ბაქრაძისა, — ნახული და გავანდი, —

ტორს... „ღრამატიული წიგნი“, რომელიც ავტორი კვირეა რაც მან შეადგინა და მას აქეთ ორი წარმოდგენაც მოახდენინა, შესდგება იმისთანა პირთაგან, რომლებსაც ან სცენა უნახავს, ან და მეტ-ნაკლებად ესმისთ თეატრის და დრამის დანიშნულება. სამი წერილი ამ წიგნისა—მ. ძლიაშვილისა, მ. ჩიკვიძისა და მეგ. ჩხეიძისა დიდი ხანია რაც ქუთათურს სცენაზე მოღვაწეობენ, რამდენჯერმე წამოუყენებიათ იგი ფეხზე, და თუ საბოლოოდ ვერ გაუმაგრებიათ—მათი ბრალი კი არ არის, არამედ ზოგიერთის მათის ნაამხანაგრებისა, რომელნიც, უკულო-თავმოყვარეობის გამო, პირველობას ჩემულობდნენ, პირველ როლებს იღებდნენ ძალ-ძალ, და ამის წყალობით თვითონაც სახელს იტყებდნენ და თეატრსაც სახელს უფუჭებდნენ... აკაკის მეთაურობის

ნეტა რას ცინი, დედალა! ლექსი — თ. რაფ. მრისთვასა, — შინაწრა მამა-მამადაც, — ხალხად, ფელტონი, — ხახა-და წიგნები, — შინაწრა 1881 წლის „გაგრაისა“, — ვანცხადებანი, — სია 1881 წლის ხელის-მომწერთა.

ოკუპანის ზოგადი ჩვეულება

შეხედეთ, რომ ბევრი მხრით წარმატებაში შედის ჩვენი ცხოვრება: თან-და-თან ვრცელდება განათლება და ისპობა ათას-გვარი ცრუ-მორწმუნება. მაგრამ სამწუხაროდ, ღუშეთისა და ზორის მახრის ოსები როგორღაც უპატრონოდ არიან დარჩობილი და იმათში, განათლების მაგივრად თან-და-თან უწინდელი ცრუ-მორწმუნობა და კერპობა ვრცელდება. სამაგალითოდ მოვიყვანოთ ორი საგანი ოსების ჩვეულებებიდან: ქორწინება და მკვდრის დამარხვა.

სულ რომ მცირედ ვიანგარიშოთ, ერთ მკვდრის დამარხვა უჯდება საწყალ ოსს სამოცი, სამოცი-და-ათი თუმანი. მკვდარი ხომ დაკლდება თავის ოჯახს და ამითი ილუპები მკვდრის პატრონი, მაგრამ უარესად იმის დამარხვის ხარჯით ილუპება. ზირსუფალი მიცვარებულზე ხომ ალბათ ტირის, იმის დამარხვებზე ტირის სად იშოვნოს საწყალ გლეხმა კაცს ორმოცი-და-სამოცი თუმანი? მაგრამ რა მეტი ღონე აქვს უნდა იშენოს. თუ ორი ან ერთი ხარი ჰყავს, ან ერთი ძროხა, უნდა გაჰყიდოს ნახევარ ფასად და ღვინო იყიდოს ათი ან თორმეტი კოკა; ამას-თაპური, საკლავი უნდა იშოვნოს და ვალი აიღოს და ან თუ არა მი დაავიანოს და გადაიხადოს რიგი შემდეგ მთელი წელიწადი იმ ერთ მკვდარზე უნდა გადაავას; რაც მოსავა მოუვა იმის რიგებზე უნდა დახარას ასე, რომ შეიღჯერ ან რეაჯი უნდა გადაიხადოს რიგი ორმოცი, დიდ მარხვის, ამალღებისა, მარხობისა, შემოდგომის წლისა. ამ შემდეგ ლუდი უნდა მოადუღოს, არი გამოხადოს, საკლავები უნდა

დახოსოს. თქვენ იფიქრეთ-რაღა პური დარჩება საწყალი გლეხი კაცის სახლში ან რაღა გამდიდრებს იმდენი ხარჯის შემდეგ იმ გლეხ-კაცს? ახლა, ამ ხარჯის გარდა, რამდენი ურიგობა ხდება იმ ხმის დროს. მრთ-მანეთში ჩხუბი, ხშირად კაცის-კვლა, ერთმანერთის ცემა და სხვა.

და ქორწინება უკანასკნელი, მცირედ რომ ვიანგარიშოთ, ჯდება აგრეთვე სამოცი-ათმოცი თუმანი. ამის გამო რამდენი არიან დარჩობილი უცხოლოდ ირმოცი-ორმოცდა-ათი წლის კაცები. საიდან იშოვნოს საწყალმა კაცმა ორმოცი თუმანი?

თუმცა ამ ათის წლის წინად იყო განმარებული ხმა ოსებში, რომ მთავრობის განკარგულება არის, რომ მართა ხუთი თუმანი ურადი უნდა დაიხარჯოს და ერთი ცხვარი დაიკლოს თავისი ხორავით და სასმელით, ცოტა ხანს მოიხპო ეს ხარჯი და კერპობა და ყველა საწყალი კაცი ლოკულობდა იმ აზრი მომგონს; ღარიბებს ცოტა საღვთი მივცათ, ბევრმა ცოლებიც მოიცა. მაგრამ ცოტა ხანს უკან მთავრობამაც ყური აღარ მიუგდო და სოფლის მოხელეებმაც, და ეხლა ერთი-ორად იღებენ, იხდიან იმ უწინდელ ჩვეულებრივ გადასახად ურადსა.

მრთ-ორად როგორ არ არის, რომ უწინდელ დროს გაურიდებოდნენ ორმოცი ან ორმოცდა-ათი ძროხის ანგარიშში და ერთ უზალო თოფს ათ-თხუთმეტ ძროხათ აძივდნენ, აგრეთვე ხმალოს ან სარაყეკვებს შეიღ-ათ ძროხად ურადში, რადგან მაშინ ფასი ქონდა იაბალს მამა პაპის ნაქონს; ეხლა კი ამ ძროხას იარაღს ერთი ძროხის ფასაც აღარავენ იღებენ; სულ ორმოცის ან ორმოცდა-ათის ძროხის ფასი, კარსი საქონელი ან იმ ძვირ ფასი იარაღი მგებუთედ ფასად თუ არ მისცა, ქალი პატრონი თავის ქალს არ მისცემს.

ამას გარდა უწინდელს დროში ნიშანი იცოდნენ სულ სამი მანეთის ანგარიშისა, ეხლა კი ხუთი თუმნისა ან მეტისა უნდა მიიტანოს სასიძომ.

ხანობითი გავლენა წინდაა, რომ ამთანა თავ-გასვლას მსახიობთაგან აწდელი აღარ ექნება, და ყოველ მათგანი თავ-თავის როლში გაავა სინდისიანად მომზადებულ...

სა ორი და კადეც რამდენიმე წარმოდგენა უსასყიდლოდ იქნება გამართული „წრის“ წევრთაგან, რომ სრულ შემოსავალი სასცენო კუთვნილებათა შესაძენად მოიხმარონ.

სა რამდენიმე სიტყვა უნდა ვსთქვათ მსკრუ-სრსებზე, რომელნიც თავიანთი ჭირატარობით ეხლავ ძირს უთხოიან ვერედ ფეხზე გაუმარგებელს „დრამატულს წრეს“. ამ ბატონებს გაუგონიათ ჰრეკენო, და სად-იმისი კი ახა იცინ-რა. წაუკითხავთ-კრიტიკა საქმეს მშველისო და ის-კი აღარ იცინა, რომ სათი უადგილო და უმეტეს რული „კრიტიკა“ ამ ნორჩს დაწესე-

ბულებას მართალია ენებას ვერ მოუტანს, მაგრამ არც დაეხმარება... იმის მაგიერ, რომ შეძლებისა-და-გვარ რეპერტუარის გამდიდრებას შეეწიონ, ან წრეს ხელი მოუშარონ სცენარიუსობით თუ სუფლიორობით, მათი ჭირატარობის ბრწყინვალეობით ჩემულობენ სარსებობას, ატანენ ჰკუას ძალას და გარდამეტებით ამაგებენ პიესებს, გონდ მათში ერთი წვრილი ნაკლებეფანების მეტი ვერა იზოფონ-რა.

ბატონებო, თქვენს თვალში ძელს ვერ ამჩნევთ და სხვისაში-კი მწვილს ატყობთ?!

„მრავალ არიან, უფალო, საკვირველებანი შენნი!“

წრეულს რაღაც უცნაურად უი-

უწინდელ დროში ფულის მიცემა არ იცოდნენ, ერთის თუმნის ან თორმეტი მანეთის მეტი; ეხლა ექვსი-შვიდ თუმან ნაკლებ არ მიიღებს ქალს პატრონი. მღვდლებს აძლევდნენ უწინ თითო მანეთს ჯვარი საწერს; ეხლა ერთი თუმანი ან თორმეტი მანეთი თუ არ წარუდგინე, ჯვარს არ დასწერს.

შველა ამას საიდან აუვიდეს ახლანდელს სიძვირეში ახლანდელი ღარიბი ხალხი ოსებისა!

მართალია, თუმცა თითონაც ესმით, რომ ცუდი ჩვეულება გვაქვსო, მაგრამ რა ქნან, ნათქვამია: „ჩვეულება სჯულთ უმეტესიკისაო. ჯერ ერთი სოფლის შეყრა, იმათი აზრის შერთება და ჩვეულების მოშლა ძნელია და მთელ ოსებს ვინ შეჰყრის? მაგრამ მთავრობამ თუ ყურადღება მიაკცია, ძალიან მალე მოიხპობა ეს ამგვარი ცუდი ჩვეულებანი.

გორის მახრის ოსი.

„დროების“ კორექცია

ბორი, 23 დეკემბერს, ჩვენმა მოყვარულთა წრემ რისგანაც იყო ძლიერს გაბუდა ამ წელში კიდევ წარმოდგენის გამართვა. ამ მდგომარე კრისტი-შობისთვის ცხრამეტს იყო წარმოდგენა გორის „ძღუბში“. წარმოდგენეს სამ მოქმედებიანი კომედია მოლიერისა „სიყვანჯღა მკურნალბეს“, თარგმანი **დ. შიფანისა** და ვოდეილი ერთ-მოქმედებად „ბიძასთან გამახუმება“ **თ. რ. მრისთავისა**.

პირველი პიესა ძალიან კარგად წავიდა; ეს პიესა დამაშვენა თავის მშვენიერის თამაშობით **ბ. მ. შიფანი**მა, რომელსაც პუბლიკა აღტაცებაში მოჰყვანდა. მეორე მოქმედება ძალიან კარგად ასრულეს თავიანთი როლები, მაგრამ ალბათ-ალბათ კი ძალიან გადააჭარბეს, მაგ. **ბ. შ. დავილოვა** მაკრატონის როლში. დავილოვი ნიჭიერი მოთამაშეა, სახეს საუცხოვოდ იკეთებს, მაგრამ ორი წუთი სდევს: როლს არას დროს არ დაისწავლის და ვიკუსავით ჩასცქნავის სუფლიორს;

მეორე ჩვენს ქალაქს სათეატრო არგონავტები — რუსული უხვიროტუბები. მაგრამ მათი არგონავტობა ძოლხიდის ზემო-მხარს-იმერეთში უკლმა მდის ყოველთვის. მითოლოგიური ზებირგადმოცემა გვეუბნება, რომ პირველ არგონავტებმა ოქროს-ვერძი და მედია მოიტაცეს ძოლხიდაში და გამარჯვებულნი დაბრუნდნენ თავიანთს სამშობლოში.

ამათ კი ჯერ აქაური რუსები დიდის აღტაცებით მიიღებენ, დადიან მუდამ მათს წარმოდგენებზე, აუფებენ კასსა ფულებით და მერე ვინმე იმერელი სასტუმროს პატრონი თავის ჯიბეში გადაუძახებს ამ ახალ-არგონავტებისაგან მობოჭილ „საფასეს“. მერე კიდევ რომელიმე აქაური **დონ-შუანი** მოსტაცებს ერთ-ერთს მსახიობ ძოლთაგანს და ასე იმარჯობენ...

მეორე, და ამისაგამო როლს გარეგანის და რაღაც-რაღაცებს ჩაჩხინაშხინოლმე. თუ ეს ნაკლებეფანებაში იცოლა, მაშინ დავილოვი ჩვენ მოყვარულთა წრეს დიდ ვალს დასდებს. **შალ.** ტერესელიძისამ საუცხოვოდ შესრულა მოახლის-ლიზას როლი; მალხაზად, ცქვიტად იქცეოდა და როლი ისე იცოდა, რომ სუფლიორი არა სჭირდებოდა. ტერესელიძისა საზოგადოდ კარგად სწავლობს არა მარტო თავის როლს, არამედ მთელ პიესას, და ხშირად სცენაზე, თუ შეაფიქრებდა ვისმე როლი, ის წასძახებს ხოლმე.

მეორე პიესა — „ბიძასთან გამახუმება“ ძალიან გლახად წავიდა, მადლობელი უნდა ვიყოთ ქალ. ტერესელიძისა, თორემ ხალხი ძალიან უკმაყოფილოდ გახდებოდა; ისე ცუდად ითამაშეს, რომ ტერესელიძისა ცკი წაუხდა თამაშობა. ნეტა, როცა კაცს არ შეუძლიან რომელიმე საქმის შესრულება, მეტიჩარობას და უბრალოდ წაჩრას ნუ დაიწყებს და სხვა არა მინდა-რა! ივანიკას ლაპარაკი არავის არ გაუგონია, სულ ველზე ადგებოდა სიტყვები, კინაღამ სცენაზე დაიხრჩო. იორამის მოთამაშემ ხომ წივილ-კივილით ყურები დაუჭიქა საზოგადოებას! დოლოცილომა, გამოვიდა თუ არა, აუკიდა და ბოლომდინ სულ ერთ ხმაზე გაათავა.

ანტრაქტებში **ბ. მ. შიფანი**მა წაიკითხა ლექსები, რომელთაც აღტაცებაში მოიყვანა საზოგადოება და სრული სიამოვნება მიანიჭა. წაიკითხა: „იანისიანი“, „ელეგია“ **ი. შაფა**ვაძისა და თავისი ლექსი: „მედგან-მა ტყვამ სიდად მქცნის და მძიმე ჩემზე გადმოაჩრას“. იმედია, რომ ბატ. შიფანი შემდეგშიაც არ მოგვაკლებს სიამოვნებას თავისი ნიჭიერი თამაშობით და უფრო ნიჭიერი კითხვით.

წარმოდგენა იყო გამართული სასარგებლოდ ზორის საქლიბო პროგინაზისა. შემოვიდა სულ 136 მ. და 5 კაპ., დაიხარჯა 48 მ.; დარჩა

გონავტთა ტრუპა“ სადღაც გადიკარგება. მე და ჩემმა ღმერთმა, მათ „ქალონავტების“ სახელი უფრო შეშვენის, რადგანც მათმა ქალებმა სხვა ნაირი სახელიც დაიღვეს მეცხრამეტე საუკუნის ძოლხიდაში.

ახლაც არის აქ რაღაცა „საზოგადოება დრამატულ აქტიორებისა“, რომელთაც თვითისის სცენაზე ვერ იხვირეს და აქაურზე მოინდომეს თავიანთი ბედის ცდა. თუ რა ბედს იწვიან აქვდამ წარმოდგინეთ, რომ წამოსასვლელი ფულები არა აქვთ, თორემ დიდი ხანია აქ აღარ იქნებოდნენ...

„მრავალ არიან, უფალო, საკვირველებანი შენნი!..“

88 მ. და 5 კაბ., რომელი ფულიც გაეგზავნა თავს-მჯდომარეს პროგინ-ნაზის სამხრუნველო ბკობისას ბ. სემიონოვს, რომ მოხმაროს პრო-გინნაზის საჭიროებათათვის.

ჩვენ შემოგვესმა, რომ „ნაჩალნი-ცას“ პროგინნაზისას სწყენიაო: უჩე-მოდ რად წარმოადგინესო, ფული ეის ხელში იყოფო, ყურს ვინ უგდებ-დაო. უკაცრავად კი ნუ ვიქნებით და მოყვარულთა წრე არავის არ ექვემდებარება, არავის არას ართმევს, და თუ ცდილობს საზოგადო საქმეებისთვის — ეს არავისგან გასაკიცხი არ არის, მაგრამ... მახლას!.. ამასაც მოგვეწა-რით. „ნაჩალნიცას“ თვითონ რომ დევწყო ეს საქმე ან არავის ეკითხნა-რა, მაშინ ჰქონდა უფლება ენება გაწყრომა და ეხლა კი მათი ქცევა — თუ მართალია — მაგონებს ბუკის და მოლოზნის ანდაზას...

მოყვარულთაგანი.

განცხადებანი

ღიბეკლა, გამოვიდა და ისყიდება თფილისის წიგნის მაღაზიებში

ივან-არაკანი

ჭილოვისაგან და სიბრძნე-სიცრუიდ-გან გალექილი თ. რ. კრისტოვისა. (3—2)

გორბლები

46 ურკინო, 17 რკინით შემოვლენ-ბული და სხვა ბევრი რიგისა მსურ-ველს შეუძლიან შეიძინოს არსენალის ქუჩაზედ, პუგინოვის სახლებში № 31, მალეროიან ჩუჩოტუსაგან. (2—2)

ისყიდება

- 15,000 თუფში 1 ხარისხისა, თი-თო 15 კაბ.
- 12,000 ბროლის სტაქანა თითო 25 კაბ.
- 10,000 ბაკალი და სტაქანა თითო 10 კაბ.
- 10,000 ფოდნისა და გასაღები თითო 15 კაბ.
- 10,000 ნეესი, 8 კ. 40-მდინ ასი.
- 10,000 ზენაღა თავის პრიბოროთ თითო 5 კაბ.
- 5,000 ბოთლი ზარტკეინისა და ხეკესის თითო 1 მან.
- 2,000 არშინი კლიონკა 60 კაბ. 2 მან. არშინი.
- 2,000 დიუჟინი ყარანდაში და ყალმის ხელი 8 კ. 50 კაბ. დიუჟ.
- 2,000 გირვანქა ინდოეთის ბრანჯა 7, 8, 10 კაბ. გირვ.
- 1,000 გირვ. თვალთ-მაქცი ლე-ზიოშკა 50 კაბ. გირვ.
- 600 ინგლისის რეკლევენი 4 მან. 34-მდი.
- 300 ინგლისის თოფი თითო 20—100 მან.

ღრაპი, მაუდი, ტრიკო, ალბომე-ბი, საზამთრო პალტოები, ქუდეები,

შარვლები და ტანისამოსი ნახევარ ფასად. ინგლისის მაღაზიაში. (40—15)

ინგლისის მაღაზიაში ახლად მი-ღებულია დიდ ძალი ჩაი პირველი მოკრეფისა 30% უკეთესი, ვიდრე სხვაგან. იქვე იყიდება: ზარტსინა 40 კაბ. დაწყებული; სტაქნები, ბაკლები 10 კაბ—დამ; პანდოსები 5 კ.—დამ, მურაბა და ალბომები ნახევარ ფასად და სხვ. (100—51)

მედიცინის დოქტორი ბარ-ჯანიანი

მიიღებს ავად-ყოფებს დილის 7 საათიდან შუადღის 12-მდე. სოლოლაკი, ბალის ქუჩა სახლი თეთურთოვისა № 34. (5—4)

ლორდონის მაღაზია გომერტიუსს ზანკის ქვეშ დაასრულებია ნამდვილი ჩაი-გასასყიდლათ შირველი შოკრეფილისა და საუკეთესო ინგლისური საქონლისა: მა-გალითურ: თოფებისა, რეკლევერებისა, კლიტებისა, ჭურჭლებისა, კრანკებისა, დანებისა, ვაკუუმებისა, ჩაინიკებისა, შო-კოლადისა, კაკაოსი, დუხებისა, სპონი-სა, შოკებისა, ცხვირ-სასოცისა, ქა-ლაღისა, კანანდაშებისა, კალმებისა, უხ-გრებისა, სუგრისისა (გემრიელი გლეშნი-გინი ზეთისა) და სხვ. სააკეტო მა-გინტოშის მისასურვებს გასასყიდლად კანფეტების და ბატკურის და კამპ. მუ-

რბისა, აგრეთვე ჩუქებისა და წინდუ-ბისა ნოტინგამიდა. ნამდვილი ჭაჭანს გაარბი. (100—57)

ინგლისის მაღაზიაში

სამკრებს თმას და ადრინდელ ფერს აძლევს, ფასი ერთი შუშისა 2 მან., გავზავნი 2 მანეთი და 28 კაბ.

აქვე ისყიდება ქინის ზომდა თქების გასამკრებლად. ფასი 1 მან. სმოტკები თავის ტკივილს მოსასპობლად, რუჟ-ლეტის საზონი დუხები და სხვ (100—77)

სამკრებს თმას და ადრინდელ ფერს აძლევს, ფასი ერთი შუშისა 2 მან., გავზავნი 2 მანეთი და 28 კაბ.

აქვე ისყიდება ქინის ზომდა თქების გასამკრებლად. ფასი 1 მან. სმოტკები თავის ტკივილს მოსასპობლად, რუჟ-ლეტის საზონი დუხები და სხვ (100—77)

ისყიდება

25% ნაღებ მინამ სხვა ალაგას ჩაი, კაკაო, შოკოლადი, ბისკვიტი, მუ-რბა, ბრინი, ჭურჭლები, სტაქნები, ბაკლები, თუფები, ჩაინიკები, სუდოკე-ბი, ფოდნისები, შირის-საბანი, კლიტე-ები, სამუკელი, ტანისამოსის საკიდი, კოვზები დანები, კალმები, ქაღალდი, კანკეტები, რეკლევი, კანანდაშები, თოფები რეკლევერები, კრანკები, ზღაშ-

ხელის-მოწერა 1881 წლის

„ივერია“

მომავალს 1882 წელს ურნაღი „ივერია“ გამოვა იმავე სახით და სივრცით, როგორც 1881 წელს გამოვიდა.

შურნალში იქნება სამი განყოფილება: 1) ბელეტრისტიული—რომა-ნები, მოთხრობები, პოემები, წერილი ლექსები, როგორც ორიგინალური, ისე საუკეთესო თხზულებათა თარგმანი. 2) წერილები ისტორიული, კრი-ტიკული, ეტნოგრაფიული, მოგზაურობა და სხვ. 3) ქრონიკა: ამ განყოფი-ლებაში განსაკუთრებული ყურადღება ექნება მიქცეული „შინაურს მიმო-ხილვას“. რედაქცია ყოველის დონის-ძიებით ეცდება, რომ არავითარი საინ-ტერესო მოვლენა ჩვენს ცხოვრებაში ყურადღებოდ არ დასტოვოს და შეძლებისამებრ ჩვენს ქვეყნის ყოველს კუთხეში იყოლიოს სანდო პირნი ცხოვრებისათვის თვალ-ყურის სადევნელად. ბარდა შინაურის მიმოხილვისა, შურნალში იქნება აგრეთვე რუსეთისა და უცხო ქვეყნების მიმოხილვა—რედაქცია ეცდება თვისა-და-თვის თავზედ წარუდგინოს მკითხველს ყოველი-ვე, რაც კი გარეშე ქვეყნებში შესაძლებელი მოხდება. სამეცნიერო ქრონიკა—წერილები სხვა-და-სხვა სამეცნიერო და ჩვენის ქვეყნისათვის საინტე-რესო საგნებზედ. თეატრი—გარეული იქნება კრიტიკულად ჩვენს სცენაზედ ნათამაშები პიესები და აგრეთვე აქტიორ-აქტრისების ხელოვნება. ახალი წიგნები—გრცელი კრიტიკა და შენიშვნები ახალს ქართულს წიგნებზედ და აგრეთვე უცხო ენით დაბეჭდილებებდაც, რომელნიც ჩვენს ქვეყანასა და ხალხს შეეხებიან. სხვა-და-სხვა ამებე—მეცნიერებისა და ლიტერატურისა. წიგნები „ივერია“ გამოვა ყოველს თვისა-და-თვის დამდეგს. ხელის-მოწერა მიიღება მხოლოდ მთელის წლით.

შ ა ს ი

„ივერია“ 1882 წლისა (თორმეტი წიგნი) 7 (შვიდი) მანეთი. მისაც ერთად შემოტანა არა სურს, შეუძლიან ოთხი მანეთი პირველს იანვრამდე შემოიტანოს და სამი მანეთი პირველს მაისამდე.

შურნალზედ ხელის-მოწერა მიიღება „ივერია“ რედაქციაში, რომე-ლიც იმყოფება მთა-წმიდაში, ხევს ქუჩაზედ, შარვაშივილის სახლებში, № 9 და აგრეთვე შავერდოვის სააგენტოში, ალექსანდროვის ბაღთან.

მალაქს გარეშე მცხოვრებთ ფული და წერილები შემდეგის ადრესით უნდა გამოგზავნონ:

Въ Тифлисъ. Въ редакцію журнала „ИВЕРІЯ“. (3—1)

ჩები, ვანები, ქამრები, საყურე-ფეხე-რე, უნაგირები, ლაგები, უთოები, ტასტები, შირისსოცი, ცხვირის-სასოცი, ჩუქები, ტუალეტის საზონი, დუხები, შარბათი, ციტამტაგენია, ქინას ღვი-ნო, შორტ-ჟეინი, სერესი, კონიაკი და ათასი სხვ. რამეები, — ინგლისის მა-ღაზიაში. აქვე ჩაი ვაჭარათოვის ნარ-დათ: ფუთობით 40, 46, 52 და 58 მან. და გირვანქობით: 1 მ., 1 მ. 10 კ., 1 მ. 20 კ., 1 მ. 40 კ., 1 მ. 60 კ., 1 მ. 80., და უშირველი ხარისხისა 2 მ.—წონა უქდალდით.

თოფები 20—60 მან., ჩოკ-ბორ (choke bore) George Dau-ს ფაბრი-კადამ—120 მან. რეკლევერები 4—34 მან. და ბუფდოგისა 11—20 მ. ქალის უნაგირები 65 მან-დამ.; შეჭიდის და-ნები ჩანგლებით 3 მან. 50 კაბ-დამ დუჟი, ალბომები ნახევარ ფასად, ფილ-ტრები და სხვ.

უკვლავად უძრავესი აძორჩევა თოფე-ბისა და რეკლევერებისა თიფლისში. (100—57)

ი. მურადოვის წიგნის მაღაზიაში

ქუთაისში

მუდამ არის დამზადებული საკმაოდ ყოველ გვარი სასწავლო წიგნები, რომელნიც კი მოეთხოვებად საფეო და საქალბო გიმნაზიებში, სახალხო და სამოქალაქო სკოლებში მოსწავ-ლეოა. არის აგრეთვე დიდ-ძალი სა-მოსწავლო და სკოლაში სახმარო ნივთები და მოთხოვნილებისა და-გვარად დაზაზული რეველები, ასი-5 მანეთი., მუზიკალური ნოტები, სხვა და სხვა საწერი ნივთები და მა-სალები უფრო იაფ ფასად, ვიდრე სხვაგან.

მალაქს გარეშე მცხოვრებთა მოთ-ხოვნილებას მაღაზია დაუყოვნებლივ ასარულებს და გამოგზავნის პირვე-ლივე წამომავალი ფოშტითა. (50—39)

ინგლისის მაღაზიაში

ანწრუნის გალექრეიაში (Maison de confiance)

- შეადრეთ ჩენი ჩაი ჩაის უკვლავს — 1 მ. 10 კაბ. — 1 მ. 40 კაბ.
- 1 ,, 20 ,, — 1 ,, 60 კაბ.
- 1 ,, 40 ,, — 1 ,, 90 კაბ.
- 1 ,, 60 ,, — 2 ,, 20 კაბ.
- 1 ,, 80 ,, — 2 ,, 50 კაბ.

საუაგო 2 მანეთ. — 3 მანეთ. ჩაის წონა—უქდალდოა, სხვაგან კი ქაღალდით. (100—79)

ბრიტუროვის წიგნის მაღაზიაში (მა-ლის პირ-და-პირ) და ბ-ნი იოანნი-სიანთან (ოკრუფის სუდის ქვემოთ) ისყიდება წერა-კითხვის საზოგადოების გამოცემა: წითელი ფარანი, ფასი 15 კ. ხატურნი — — — 10 კ.